

IDEA

Działka nr 132/2 położona w samym sercu Komorowa ma stać się miejscem szczególnym na mapie miejscowości, pełniącym ważną rolę w życiu jego mieszkańców jako punkt spotkań artystycznych, wystaw, koncertów oraz wydarzeń o charakterze lokalnym. Centrum Inicjatyw Kultralnych dzięki swojej architekturze ma w sposób jak najbardziej skuteczny inspirować do działań artystycznych i integrować użytkowników w każdej grupie wiekowej. Opisując zamierzenie projektowe autorów jednym słowem postawiono na słowo: otwartość – stworzenie płynnego dialogu pomiędzy budynkiem a istniejącą zielenią z cennym drzewostanem. Istotą formułowania idei było stworzenie takiej formy nowej zabudowy, która nie dominowałaby otoczenia, a raczej przenikała się z otaczającym krajobrazem. Zespół funkcjonalny jest przestrzenną strukturą wzajemnie przenikających się w przestrzeni 'wnętrza' i 'zewnątrza'. Porozsuwane prostopadłościennymi bryły omijają wartościowe drzewa pozwalając, by otaczająca zieleń z pełną swobodą wdzierając się w ich otoczenie. Przeszkłony hall tworzy wewnętrzny dziedziniec i wyznacza granice budynku spajając pozornie chaotyczną kompozycję urbanistyczną. Idea kształtowania ładu urbanistycznego na zadanej działce czerpie z tradycyjnych układów urbanistycznych. Jest swego rodzaju przełożeniem struktury zabudowy osady na współczesny kompleks o zróżnicowanej strukturze, który funkcjonuje w krajobrazie.

Centrum dostarcza nowych wrażeń, inspirowanie użytkowników do odkrywania nowych widoków, perspektyw, a liczne przestrzenie w zagospodarowaniu terenu umożliwiają prowadzenie działalności kulturalnej i artystycznej w niestandardowym anturazie, co może stymulować uczestników zajęć do jeszcze bardziej kreatywnych pomysłów i rozwiązań.

URBANISTYKA – KONTROLOWANY CHAOS

Priorytetem organizacji przestrzeni Centrum Inicjatyw Kulturalnych w obszarze parku było zachowanie wszystkich cennych okazów drzew oraz spełnienie wymogów MPZP. **Autorzy projektu założyli, że to architektura musi dopasować się do kontekstu istniejącej zieleni, a nie odwrotnie.** Powstały w ten sposób kompleks jest swego rodzaju współczesną osadą zbudowaną w układzie zróżnicowanych wielkościowo, przestrzennych modułów. Forma obiektu tworzy kompozycję prostopadłościennych brył, z których każda mieści dedykowaną funkcję. Dostęp do poszczególnych modułów jest możliwy zarówno od strony wewnętrznego holu, jak i z poziomu terenu. Przeszkłone w całości ściany modułów, skierowane na park, pozwalają spacerującym wokół budynku obserwować prowadzone w nim zajęcia, a uczestnikom zajęć cieszyć wdzierającą się do wnętrza zielenią. Takie ukształtowanie budynku pozwoliło na maksymalne powiązanie jego wnętrza z otoczeniem. Dzięki temu przestrzeń obiektu staje się niejako przestrzenią publiczną, pozwala na rozszerzenie jego działalności poza granice budynku.

Wejście główne zaprojektowano od strony ulicy Kolejowej. Od tej strony zlokalizowano plac wejściowy z parkingiem dla rowerów oraz przedpole parkingowe na całej długości działki. Istniejący w północnej części skwer zagospodarowany w nieuporządkowany sposób, postanowiono zaaranżować na nowo.

Wprowadzono ścieżkę artystyczną z lokalizacją postumentów dla rzeźb i instalacji artystycznych. W centralnym miejscu skweru zaprojektowano dwie widownie w postaci wykończonych drewnem schodów do siedzenia i podest sceny. Powstała w tym miejscu plenerowa strefa kultury może funkcjonować jako miejsce letnich koncertów, spektakli, wystaw ect. Stąd, po wschodniej stronie w bezpośrednim sąsiedztwie sali CIKu przebiega aleja spacerowa, która stanowi oś komunikacyjną parku. Aleja prowadzi do strefy zabaw w południowej części działki którą tworzą naturalne place zabaw ze sztuczną topografią pagórków. Tutaj zaproponowano lokalizację kiosku gastronomicznego z trybuną do siedzenia.

UKŁAD KOMUNIKACYJNY – KOŁOWY I PIESZY

Koncepcja zagospodarowania terenu zakłada minimalizację komunikacji kołowej na działce nr 132/2. Zaprojektowano jeden wjazd na teren inwestycji od strony sali widowiskowej, który ma umożliwić dostęp do magazynu i zaplecza technicznego zlokalizowanego w podziemiu i na piętrze w obrębie modułu sali. W obszarze działki objętej zagospodarowaniem dokonano niezbędnej korekty geometrii alejek spacerowych bez wprowadzania nowych ciągów pieszych zważywszy na konieczność zachowania maksymalnej powierzchni zieleni. Obszar dotychczas istniejącego parkingu zrehabilitowano i zaadoptowano pod trawniki.

PARKINGI

Konieczność pomieszczenia około 34 miejsc parkingowych rodzi problem utwardzenia sporej ilości powierzchni zielonych w obrębie działki dla której zachowanie powierzchni biologicznie czynnej jest priorytetowe. Zdecydowano się na rozplanowanie wszystkich miejsc postojowych wzdłuż ulicy Kolejowej na działce drogowej w taki sposób, by omijać cenne przyrodniczo drzewa. W sumie parking przy ulicy może pomieścić 34 miejsca postojowe oraz 2 miejsca przeznaczone dla osób niepełnosprawnych. Ponadto, na przedpolu budynku w strefie głównego placu wejściowego zaprojektowano zatokę dla samochodów typu kiss&ride.

ARCHITEKTURA – KRAJOBRAZ W STRUKTURZE BUDYNKU

Zespół ma być strukturą wzajemnie przenikających się przestrzeni, otwartych i zamkniętych, które powstały w wyniku multiplikacji i kompresji tradycyjnych kodów urbanistycznych. Budynek jest zestawieniem różnego rozmiaru brył mieszczących w sobie wymagane funkcje. Poszczególne bryły oderwane od siebie tworzą swobodną strukturę. Wewnątrz niej otwarta przestrzeń dziedzińca spaja kompozycję w jedną całość. W obrębie dziedzińca zaznacza się spory rozmiarów przeszklone patio, w obrębie którego zachowane są dwie cenne topole. Ten zabieg pozwala na przeniesienie zewnętrznego krajobrazu do wnętrza zespołu.

Architektura obiektu z założenia jest powściągliwa i przyjazna, stara się w możliwie współczesny sposób łączyć ze sobą tradycyjne elementy układu urbanistycznego i naturalnych, prostych wykończeń. Kameralny budynek zatopiony w zieleni jest tłem dla wydarzeń, które zadzieją się w jego przestrzeni. Projekt bazuje na założeniu, że architektura Centrum Kultury ma ogromne znaczenie edukacyjne i kulturowe, kształtując świadomość, m.in. estetyczną i ekologiczną. Stąd też decyzje o wprowadzeniu paneli fotowoltaicznych na dachu głównej sali jako alternatywnego źródła energii, wprowadzeniu zielonych dachów, a w końcu samo kształtowanie zabudowy w intrygującej formie osady, jako etyczne i szanujące kontekst podejście do urbanistyki.

FUNKCJA – TWÓRCZA OSADA

Program Centrum Inicjatyw Kulturalnych stał się inspiracją do stworzenia modelu domu kultury, który odpowiadałby na wymagania współczesności, w której najważniejsze są kreatywność i przełamywanie schematów oraz otwartość i swobodna komunikacja. Właściwym rozwiązaniem dla przedmiotowego zadania okazała się decyzja nadania zespołowi kompozycji z uporządkowanych modułów, opartych na kącie prostym, powiązanych z naturalnym układem zieleni i kształtem terenu. W rezultacie tak rozumianej zasady powstała przejrzysta, swobodna tkanka kompozycyjna, kształtowana na bazie zróżnicowanych wielkościami segmentów, która pozwoliła na rozwinięcie czytelnej siatki komunikacyjnej pomiędzy poszczególnymi modułami funkcjonalnymi sal Centrum. Jednak nie zamykamy funkcji w murach budynku. Liczne otwarcia widokowe kadrują zielenią i pozwalają różnym grupom użytkowników obiektu obserwować się nawzajem, podobnie przeszklone elewacje powodują przenikanie się wnętrza z zewnątrz, zaś dodatkowe tarasy zewnętrzne umożliwiają funkcjom „rozlanie się” wokół budynku. Każda bryła w obrębie struktury budynku mieści odrębną funkcję. Są to: sala widowiskowa, sala warsztatowa, sala technik multimedialnych połączona z salą projekcyjną, sala zajęć ruchowych oraz segment biurowy. Przestrzeń wokół zasadniczych bloków wypełnia otwartego holu z zaaranżowaną strefą kawiarni przylegającej do wewnętrznego patio. Tak zaprojektowana struktura dzięki wewnętrznemu rozdrobieniu tożsama jest z ziarnistością pobliskiej zabudowy.

WYTYCZNE KONSTRUKCYJNO – MATERIAŁOWE

KONSTRUKCJA

Mając na względzie zachowanie wyjątkowej zieleni na etapie realizacji projektu, projektanci założyli wykonanie obiektu w technologii prefabrykowanego szkieletu drewnianego. Technologia ta pozwala na płytkie fundamentowanie, co jest niezwykle istotne w przypadku ochrony systemu korzeniowego sąsiadujących drzew. Systemowe ściany szkieletowe są prefabrykowane w zakładzie produkcyjnym, a następnie dostarczane na plac budowy formie gotowych elementów. Budynek może być posadowiony na żelbetowej płycie fundamentowej, a konstrukcja ścienna jest wówczas montowana do podłoża betonowego z wykorzystaniem podwójnej lub pojedynczej podwaliny montażowej za pomocą kotew mechanicznych. Minimalizuje zdecydowanie czas realizacji i zakres prac

twz."mokrych". Budynek jest de facto składany z gotowych modułów. Użycie drewna jako zasadniczego budulca wpisuje się w zasadę budownictwa ekologicznego, a wysoka izolacyjność gotowy przegród wpływa na energoszczędność całego zespołu.

MATERIAŁ

Nadrzędną Ideą, która przyświecała przy Centrum Inicjatyw Kultralnych było stworzenie miejsca przyjaznego, bezpiecznego i zdrowego, wkomponowanego w otaczający krajobraz. Zastosowanie naturalnych materiałów: drewna, powierzchni mineralnych ciągów pieszych i trawnikowych zieleńców, zarówno w płaszczyźnie zagospodarowania przestrzeni jak i rozwiązań materiałowych budynku dopełnia tę ideę.

ROZWIĄZANIA ENERGOOSZCZĘDNE I PROEKOLOGICZNE

Projekt podporządkowano pod kluczowe zagadnienia: naturalne światło, naturalne materiały, zieleń oraz technologię w służbie ekologii.

1 / Naturalne światło

W modułach funkcjonalnych takich jak sala warsztatowa czy sala zajęć ruchowych wymagających doświetlenia zaproponowano duże przeszklenia, aby do wnętrza wprowadzić maksymalną ilość naturalnego światła. Dzięki temu ogranicza się stosowanie energochłonnego światła sztucznego. Z drugiej strony takie przeszklenia stanowią zagrożenie przed nadmiernym przegrzaniem wnętrza budynku, co wymaga kosztownego chłodzenia poprzez mechaniczną klimatyzację, dlatego ich lokalizacja nie jest przypadkowa.

2 / Naturalne materiały

Budynek w tej skali styka się z człowiekiem, dlatego obiekt jest wykonany z naturalnych i przyjaznych człowiekowi materiałów. Najważniejszym z nich jest drewno. Ukryte w konstrukcji, widoczne na zewnątrz w postaci okładziny i stolarki fasad, a także w drewnianym wykończeniu placu przez budynkiem, jak i jego zadaszeniu. Drewno jest też wszechobecne we wnętrzu: to drewniane podłogi i sufity, a także drewniane wykończenie holu i wnętrza sali widowiskowej – tutaj materiał ten ma dodatkowe atuty w postaci lepszej akustyki pomieszczenia.

3 / Zieleń

Zieleń poza zewnętrznym drzewostanem została też wprowadzona do wnętrza. Centralny dziedziniec perforowany jest przez zielone patio, które powstało wynikowo. Rosnące dwie topole zostały niejako wchłonięte przez budynek. Przeszkłone patio eksponuje zieleń, a dodatkowo w naturalny sposób wentyluje i doświetla światłem naturalnym wnętrza. Ponadto dla podniesienia wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej przewiduje się zastosowanie zielonych stropodachów nad modułami funkcjonalnymi.

4 / Technologia w służbie ekologii

Woda opadowa z dachów sprowadzana jest do podziemnych zbiorników w celu jej późniejszego wykorzystania. Magazynowa woda zapewnia nawadnianie obszarów zielonych oraz dostępna jest do zastosowania w instalacjach technicznych, gdzie wykorzystywana jest woda niezdatna do spożycia. Możliwe jest przystosowanie części dachu pod ogniwa fotowoltaiczne, w celu produkcji prądu, co zmniejszy koszty utrzymania obiektu. Dzięki takim rozwiązaniom budynek w efektywny sposób wykorzystuje energię słoneczną i staje się w dużej mierze samowystarczalnym organizmem.

Zakładane rozwiązanie konstrukcyjne budynku oparte na prefabrykowanych ścianach i stropach charakteryzuje się wysokim parametrem izolacyjności cieplnej, gdzie współczynnik przenikania ciepła wynosi: $U \leq 0,10-0,15 \text{ UC(max) [W/(m}^2\cdot\text{K)]}$ przy optymalizacji grubości przegród. Zastosowanie stropodachów płaskich nad salami umożliwi zamontowanie systemu ogniów fotowoltaicznych i systemów solarnych, tam gdzie będą potrzebne.